

THEA MARIE DOLVA

VICTORIA H. HAMRE

Lenge leve Teo!

ET EVENTYR OM GJENBRUK



Hvor kommer T-skjorter fra?

Dette er historien om T-skjorten Teo, som er laget av bomull fra bomullsmarken. Vi følger ham på reisen fra fabrikk til klesbutikken og hjem til hans første eier, Morten. Teo får være med på alt mulig spennende. Hvis han får et lite hull, blir han reparert med en superhelt i form av et strykemerke! Teo er sterk og glad. Men hva skjer når Morten har vokst, og Teo er blitt for liten?

Teo er et eventyr om verdien av gjenbruk – med en T-skjorte som hovedperson!

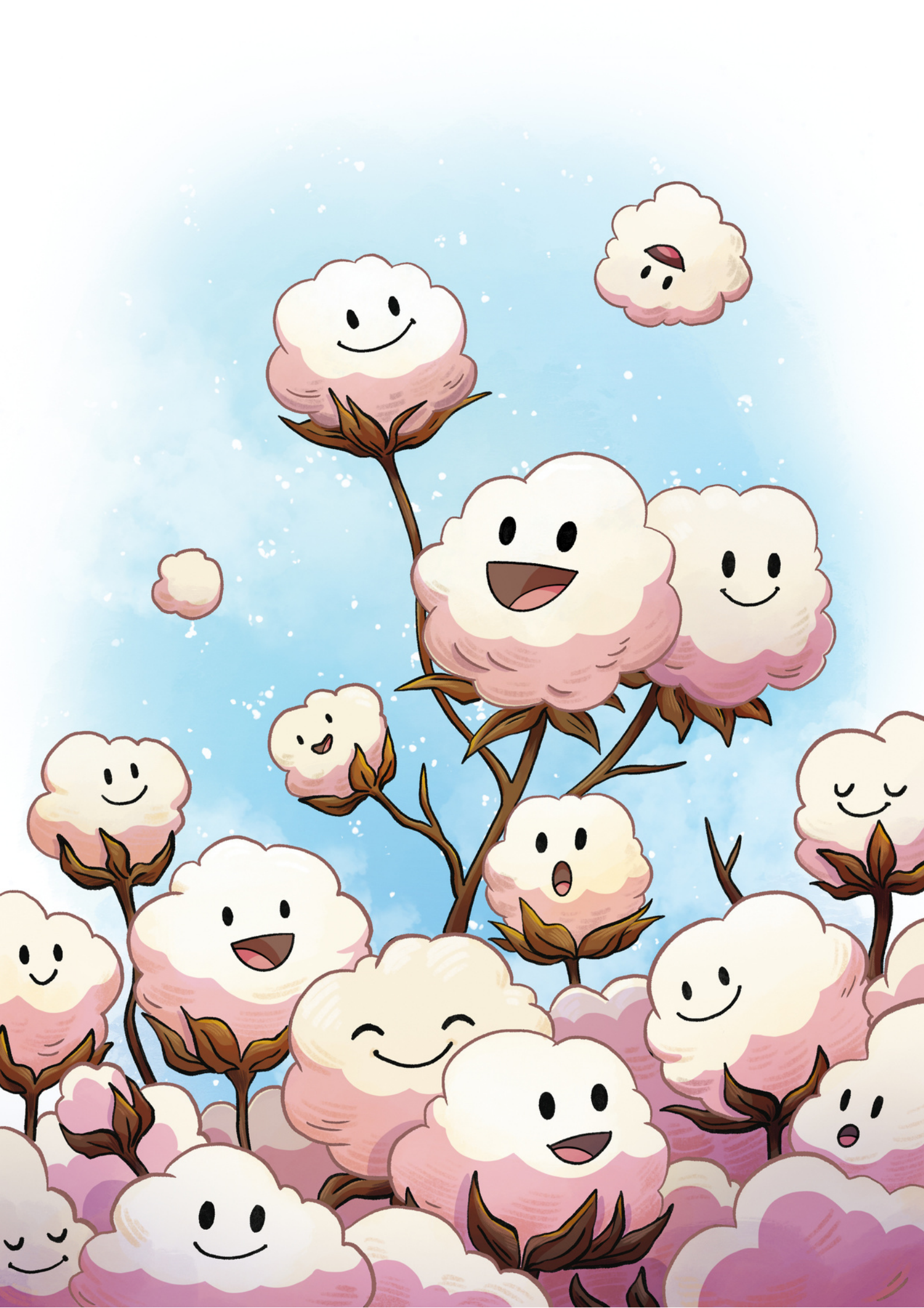
Eventyret laget av Thea Marie Dolva og illustrert av Victoria H. Hamre. Eventyret er en del av Grønt Flaggs 'Gjenbruksmarked'-konsept som er støttet av Sparebankstiftelsen DNB.

Har du ei T-skjorte? Kanskje du til og med har flere? Men vet du hvor T-skjortene dine kommer fra?

Før klærne våre blir til klær, er de små bomullsdotter som vokser på en plante.

Bomullsplantene liker varme, derfor vokser de i varme land. De trenger mye vann for å vokse. Når de er modne, kan bomullsdottene plukkes.

Se på bomullsdottene. De er myke og lette som små skyer. Men en dag skal de bli til sterke T-skjorter som du og jeg kan ha på oss!



Hvor mange bomullsdotter tror du vi trenger for å lage en T-skjorte til deg?

- 300

Hvor mange bomullsdotter tror du vi trenger for å lage en T-skjorte til deg og alle i barnehagen din?

- 15 000!

Som du skjønner, tar det ganske lang tid å plukke all denne bomullen. Når bomullen er plukket, kommer den til en fabrikk hvor den blir spunnet til tråd. Når bomullen er blitt til tråd, kan den strikkes eller veves til stoff. Og av stoffet kan man sy klær. For eksempel en T-skjorte!

«Hei! Jeg heter Teo!»



På fabrikken får Teo en fin grønnfarge.

«Men hallo ... jeg vil ikke bare ligge her. Jeg vil ha en mage, og noen armer: Jeg vil ha et barn som kan ta meg rundt! Jeg vil ut på eventyryr!»

Og Teo skal på eventyr. Han skal ut på en lang reise. Først er han på en båt sammen med mange andre klær. Så reiser han med lastebil.

Til slutt kommer Teo til en klesbutikk. Mange mennesker kommer til butikken for å se på klærne. Teo håper at noen vil velge ham!

Endelig er det en gutt som sier:

«Mamma, se på den kule T-skjorten der! Den ønsker jeg meg til bursdagen!»

NYHETER



«Ja, den var fin, Morten. Den kan du få.»

«Hurra!»

«Åh, hurra for meg også», tenker Teo. Nå skal jeg få en kropp å leve på!

Teo kommer til en skuff med andre T-skjorter og shortser. Han ligger ganske lenge i skuffen. De andre sier at det er vinter. Siden dette er sommerskuffen, kan de ikke komme ut ennå.

Men så en dag åpner Morten skuffen og løfter ut Teo. Sola stråler inn gjennom vinduet og det er sommer.

Morten har bursdag. Han blir fire år. Han løper langs strandkanten med ei krone på hodet. De ser etter skjell. De plukker opp skjellene og legger dem på et sandslott.

Etterpå soler de seg. Og får vannsprut på seg.

Og så suser de av gårde på sykkel.

Fuglene flyr over tretoppene. Alt er grønt og deilig.



Hjemme er alle barna ute i gata. Noen skater, noen har sykkelverksted. Jonas og noen av de store barna spiller fotball. Amina og Sandro har noen små, magiske kuler som gløder. Det ligner på godteri.

Er det godteri? Hva tror du?



Amina og Sandro vil ikke si hva det er. Morten går nærmere for å se. Fargene er så fine ...

Plutselig får Teo en ball i magen. Fotballen.

«Du sto litt i veien der», sier Jonas.

Au. Det gjør vondt. Og Teo ble skitten. Det er kommet et fotballmerke der hvor ballen traff. Jonas er så stor, og Morten klarer ikke å si noe.

Men det gøye med å bli skitten ... er at Teo får snurre mange runder rundt i vaskemaskinen sammen med de andre klærne!

«Jippiii!»

Og etterpå er han helt ren igjen!



En dag bygger barna hytte i den lille skogen bak husene. De samler kvister som de støtter mot et tre. Amina har med kopper, saft og bokstavkjeks. Sandro har med lekehunden sin. Den holder vakt!

Så kommer Jonas og de store barna. De begynner å spille fotball rett ved siden av, skyter ballen hardt frem og tilbake. Morten går inn i hytta. Plutselig hører de et dunk. Noen av kvistene brekker.

«Slutt!» roper Morten.

Det blir stille.

Morten går ut. Fotballen ligger ved siden av de brukne kvistene.

«Sender du hit ballen?» sier Jonas.

«Nei», sier Morten, «for dere kan ikke spille her.»

Jonas kommer nærmere. «Hva sa du?»

«Jeg sa at dere ikke kan spille her, for hytta blir ødelagt».

Morten sparker ballen hardt bort til ham.

«Greit det», sier Jonas.

Jonas er ikke sur. Han og de store barna flytter seg litt lenger bort for å spille. Morten kjenner seg så glad. De leker i hytta hele dagen. Først på vei hjem oppdager de hva som har skjedd. Teo har fått et hull. Nesten som et sår.



«Å nei! Jeg er ødelagt! Hva vil skje nå? Vil de kaste meg?»

Teo har hørt om søppelhaugen. Der hvor man kaster ting.
Der hvor det stinker!

«Pappa, se på T-skjorten min».

«Å, du har fått hull. Da kan vi reparere med et strykemerke. Hvilket vil du ha?»

Morten kan velge mellom tre forskjellige merker:

1. Superhelten Watchoo

Watchoo har flammevinger, men han flyr ikke med vingene, de er bare beskyttelse. Han flyr ved hjelp av raketter under beina!

2. Magenta

Magenta ser ut som ei vanlig jente, men det ingen vet, er at hun kan styre en liten robot med hårbøylene sin. Hun bare trykker på den og så beveger roboten seg, dzz, dzz. Roboten og Magenta bekjemper fiender sammen!

3. Vulpes Lagopus

Vulpes Lagopus er en fjellrev som bor i Arktis. Arktis er det kaldeste stedet i verden. Fjellrevens superkraft er en hvit, myk pels som den kan gjemme seg i snøen med – og som er den varmeste dyrepelsen som finnes!

Hvilken superhelt ville du valgt å ha på T-skjorten din?



Morten velger fjellreven. Når strykemerket er på, er Teo fin igjen! Han får være med å løpe, sykle og leke mye mer i hytta.

Når vinteren kommer, koser han seg i skuffen sammen med vennene sine. Drømmer om livet der ute ...

Og så en dag – er det vår igjen. Det er sol. Morten tar ham ut. Holder ham opp i lyset.

«Skal vi leke?» tenker Teo.

Men da ser de begge hva som er skjedd: Teo er blitt for liten. Eller, Morten er blitt for stor. Morten har vokst. Han har hatt bursdag og blitt fem år. Han trenger en større T-skjorte enn Teo.



Hva vil skje med Teo nå? Teo tenker på søppelhaugen igjen. Der det er mørkt og ingen barn. Der vil han ikke bo.

«Skal dere kaste meg nå?»

Nei. Ingen kaster Teo. Teo får henge på et stativ i barnehagen sammen med noen andre klær. Barna kan ta de klærne de trenger, og levere inn klær som er blitt for små. Det heter gjenbruk. Teo ser på barna som suser forbi. Han har så lyst til å leke! Lyst til å ha en kropp. Suse sammen med kroppen.

Så kommer ei jente bort. Hun heter Isabel og kan løpe veldig fort, for det har Teo sett. Hvem vet, kanskje kan hun også litt karate?

«Pappa, kan jeg få denne?» sier Isabel.

Pappaen til Isabel tar Teo ned fra stativet.

«Ja, du trenger jo en ny T-skjorte».



gjenbruks-
MARKED

STØRRELSE
3 - 5 år

Så får Teo reise på eventyr igjen. Og det er bra. For Isabel skal nemlig veldig mange morsomme ting i sommer ...

Hun skal:

- Ri på ponni.
- Ligge i ei hengekøye og drikke trollbrus ...

(Hva tror du forresten skjer når man drikker trollbrus?)

- Og til og med opptre på en scene!

Teo får leve mer.

Han er sterk og varer lenge.

Akkurat som deg.



REFLEKSJONSSPØRSMÅL

- **Hva er gjenbruk?**
- Har du noen gang fått noe som noen andre har hatt før deg?
- Har du noen gang gitt klær eller leker videre som du er blitt for stor til?
- Hvordan var det? Var det trist eller var det gøy?
- Hvorfor er det bra å bruke ting på nytt i stedet for å kaste dem?
- Hva skjer hvis verden får for mye søppel?

- Hva er forurensning?
- Hva er det som lager forurensning?
- Kan vi se forurensning?
- Hvordan kan gjenbruk gjøre at vi får mindre forurensning?

Forslag til forklaring og samtale rundt spørsmålene:

Gjenbruk betyr å bruke på nytt. Det kan for eksempel være leker og klær som vi gir videre til andre barn når vi er ferdig med å bruke det. På den måten kan klær, leker og ting leve lenger, i stedet for å kastes.

Når naturen gir oss noe, for eksempel bomull som vi kan lage klær av, bør vi ta vare på det så lenge vi kan. Det er bra at tingene varer lenge, for da blir det mindre søppel. T-skjorten Teo kan for eksempel brukes flere ganger av forskjellige barn. Når han til slutt ikke kan brukes mer og er virkelig gammel, kan han gjenvinnes og bli til noe annet.

Har du noen gang sett at det kommer røyk ut fra fabrikkene? Eller røyk ut fra eksosrøret på bilen, eller fra flyet som kjører over himmelen? Fabrikker, fly og biler som går på bensin, er noe av det som skaper forurensning i lufta. Forurensning gjør at lufta blir skitten.

Når tingene våre varer lenger, trenger ikke fabrikkene å lage så mange nye ting hele tiden. Da kommer det mindre røyk. De trenger heller ikke å frakte så mange klær fra fabrikkene og ut til butikkene med bil, fly og båt. Da blir det mindre eksos.

Hvis vi mennesker klarer å forurense litt mindre, får vi renere luft og en friskere jordklode. Derfor er det bra å bruke klær og materialer på nytt! Da kan alle mennesker, dyr og planter ha det bra på jorda.



Grønt Flagg

www.grontflagg.fee.no